

سالنمای سال ۱۳۸۹ ایرانی

(مبدأ هجری خورشیدی)

۳۷۳۵ مبدأ اندازه گیری گاهشماری ایرانی

۱۴۳۲-۱۴۳۱ هجری قمری

۲۰۱۰-۲۰۱۱ میلادی

رضا مرادی غیاث آبادی

نرم افزار تبدیل تقویم‌ها:

www.ghiasabadi.com/calendar

همراه با

راهنمای زمان جشن های ملی ایران باستان

برای آگاهی بیشتر در این باره بنگرید به کتاب:

جشن ها و گردهمایی های ملی ایران باستان

از همین نگارنده، چاپ دوم، ۱۳۸۶

تاریخ انتشار سالنما در وب: ۲۸ شهریور ۱۳۸۸

ارمغان باد سالی خوش و خرم به همه

سرزمین های ایرانی

اوستا، تشریشت

خط تحویل سال نو ایرانی

ساعت ۲۰ و ۵۲ دقیقه و ۴۴ ثانیه

روز شنبه، بیست و نهم اسفندماه ۱۳۸۸

برابر با ۴ ربیع‌الثانی ۱۴۳۱ هجری قمری و

۲۰ مارس ۲۰۱۰ میلادی

بر مبنای طول سال اعتدالی گاهشماری ایرانی

(بنگرید به پیوست پایان سالنما)

در تقویم دولتی کشور، لحظه تحویل سال

بر مبنای طول سال متغیر

ساعت ۲۱ و ۰۲ دقیقه و ۱۳ ثانیه

روز شنبه، بیست و نهم اسفند ۱۳۸۸ اعلام شده است.

یادآوری: تقویم قمری و مناسبت های مبتنی بر آن در تقویم دولتی امسال با ترکیبی ناشناخته از ماه های قمری متوسط و هلالی (با تأکید بر رؤیت هلال ماه رمضان و شوال در افق تهران و برخی ملاحظات دیگر) تنظیم شده اند. این شیوه با قواعد و معیارهای شناخته شده تقویم نگاری که در این سالنما نیز بکار گرفته شده است، مطابقت ندارد. با این حال تعطیلات رسمی در این سالنما به ناچار مطابق با تقویم دولتی است و به چند اختلاف موجود (تا اندازه ای که به روزهای تعطیل و یا آغاز ماه های رمضان و محرم مربوط می شوند)، در جای خود اشاره شده است.

March 2010

ربيع الثاني ١٤٣١

فروردین ١٣٨٩

Sunday 21 ٥ ١ یکشنبه

جشن نوروز. جشن سال نو تعطیل

نوروز

Monday 22 ٦ ٢ دوشنبه

تعطیل

نوروز / روز جهانی آب

Tuesday 23 ٧ ٣ سه‌شنبه

تعطیل

نوروز / روز جهانی هواشناسی

Wednesday 24 ٨ ٤ چهارشنبه

جشن نخستین چارشنبه سال تعطیل

نوروز

Thursday 25 ٩ ٥ پنجشنبه

Friday 26 ١٠ ٦ آدینه

روز امید / روز شادباش نویسی

March 2010

ربيع الثاني ١٤٣١

فروردین ١٣٨٩

Saturday	27	١١	٧	شنبه
<hr/>				
Sunday	28	١٢	٨	یکشنبه
<hr/>				
Monday	29	١٣	٩	دوشنبه
<hr/>				
Tuesday	30	١٤	١٠	سهشنبه جشن آبانگاه
<hr/>				
Wednesday	31	١٥	١١	چهارشنبه
<hr/>				
Thursday	April	١٦	١٢	پنجشنبه تعطیل
<hr/>				
Friday	2	١٧	١٣	آدینه جشن سیزده بدر
<hr/>				
روز طبیعت				

April 2010

ربيع الثاني ١٤٣١

فروردین ١٣٨٩

Saturday	3	١٨	١٤	شنبه
Sunday	4	١٩	١٥	یکشنبه
Monday	5	٢٠	١٦	دوشنبه
Tuesday	6	٢١	١٧	سهشنبه سروش دوز. جشن سروشگان
Wednesday	7	٢٢	١٨	چهارشنبه
Thursday	8	٢٣	١٩	پنجشنبه فروردین دوز. جشن فروردینگان
Friday	9	٢٤	٢٠	آدینه

April 2010

ربيع الثاني ١٤٣١

فروردین ١٣٨٩

Saturday	10	٢٥	٢١	شنبه
<hr/>				
Sunday	11	٢٦	٢٢	یکشنبه
<hr/>				
Monday	12	٢٧	٢٣	دوشنبه
<hr/>				
Tuesday	13	٢٨	٢٤	سهشنبه
<hr/>				
Wednesday	14	٢٩	٢٥	چهارشنبه
<hr/>				
Thursday	15	جمادی الاول	٢٦	پنجشنبه
<hr/>				
Friday	16	٢	٢٧	آدینه
<hr/>				

April 2010

جمادی الاول ۱۴۳۱

فروردین ۱۳۸۹

Saturday	17	۳	۲۸	شنبه
----------	----	---	----	------

Sunday	18	۴	۲۹	یکشنبه
--------	----	---	----	--------

Monday	19	۵	۳۰	دوشنبه
--------	----	---	----	--------

Tuesday	20	۶	۳۱	سهشنبه
---------	----	---	----	--------

Wednesday	21	۷	ارویشت	چهارشنبه
-----------	----	---	--------	----------

روز جهانی زمین پاک

Thursday	22	۸	۲	پنجشنبه جشن گیاه‌آوردی
----------	----	---	---	---------------------------

Friday	23	۹	۳	آدینه اردیبهشت‌روز، جشن اردیبهشتگان
--------	----	---	---	--

April 2010

جمادی الاول ۱۴۳۱

ارویشت ۱۳۸۹

Saturday	24	۱۰	۴	شنبه
Sunday	25	۱۱	۵	یکشنبه
Monday	26	۱۲	۶	دوشنبه
Tuesday	27	۱۳	۷	سهشنبه
Wednesday	28	۱۴	۸	چهارشنبه
Thursday	29	۱۵	۹	پنجشنبه
Friday	30	۱۶	۱۰	آدینه

جشن چهلم نوردوز

روز ملی خلیج فارس

May 2010

جمادی الاول ۱۴۳۱

ارویشت ۱۳۸۹

Saturday	1	۱۷	۱۱	شنبه
روز جهانی کار و کارگر				
Sunday	2	۱۸	۱۲	یکشنبه
.				
Monday	3	۱۹	۱۳	دوشنبه
.				
Tuesday	4	۲۰	۱۴	سهشنبه
.				
Wednesday	5	۲۱	۱۵	چهارشنبه
گاهنبار میدیوژرم. جشن میانه بهار. جشن بهارید، روز پیام آوری زرتشت				
روز جهانی ماما				
Thursday	6	۲۲	۱۶	پنجشنبه
.				
Friday	7	۲۳	۱۷	آدینه
.				

May 2010

جمادی الاول ۱۴۳۱

ارویشت ۱۳۸۹

Saturday	8	۲۴	۱۸	شنبه
روز جهانی صلیب سرخ و هلال احمر				
Sunday	9	۲۵	۱۹	یکشنبه
Monday	10	۲۶	۲۰	دوشنبه
Tuesday	11	۲۷	۲۱	سهشنبه
Wednesday	12	۲۸	۲۲	چهارشنبه
Thursday	13	۲۹	۲۳	پنجشنبه
Friday	14	۳۰	۲۴	آدینه

May 2010 جمادی الثانی ۱۴۳۱ اردیبهشت ۱۳۸۹

Saturday 15 جمادی الثانی ۲۵ شنبه

Sunday 16 ۲ ۲۶ یکشنبه

Monday 17 ۳ ۲۷ دوشنبه

تعطیل

شهادت حضرت فاطمه زهرا

Tuesday 18 ۴ ۲۸ سهشنبه

روز جهانی موزه

Wednesday 19 ۵ ۲۹ چهارشنبه

Thursday 20 ۶ ۳۰ پنجشنبه

Friday 21 ۷ ۳۱ آدینه

May 2010

جمادی الثانی ۱۴۳۱

خرداد ۱۳۸۹

Saturday	22	۸	خرداد	شنبه
			اردغاسوان. جشن گرما	
Sunday	23	۹	۲	یکشنبه
Monday	24	۱۰	۳	دوشنبه
Tuesday	25	۱۱	۴	سه‌شنبه
Wednesday	26	۱۲	۵	چهارشنبه
Thursday	27	۱۳	۶	پنجشنبه
			خردادروز. جشن خردادگان	
Friday	28	۱۴	۷	آدینه

May 2010

جمادی‌الثانی ۱۴۳۱

خرداد ۱۳۸۹

Saturday	29	۱۵	۸	شنبه
Sunday	30	۱۶	۹	یک‌شنبه
Monday	31	۱۷	۱۰	دوشنبه
روز جهانی بدون دخانیات				
Tuesday	June	۱۸	۱۱	سه‌شنبه
Wednesday	2	۱۹	۱۲	چهارشنبه
Thursday	3	۲۰	۱۳	پنج‌شنبه
Friday	4	۲۱	۱۴	آدینه
تعطیل				
درگذشت آیت‌اله خمینی				

June 2010

جمادی الثانی ۱۴۳۱

خرداد ۱۳۸۹

Saturday	5	۲۲	۱۵	شنبه
----------	---	----	----	------

تعطیل

قیام ۱۵ خرداد / روز جهانی محیط زیست

Sunday	6	۲۳	۱۶	یکشنبه
--------	---	----	----	--------

Monday	7	۲۴	۱۷	دوشنبه
--------	---	----	----	--------

Tuesday	8	۲۵	۱۸	سهشنبه
---------	---	----	----	--------

Wednesday	9	۲۶	۱۹	چهارشنبه
-----------	---	----	----	----------

Thursday	10	۲۷	۲۰	پنجشنبه
----------	----	----	----	---------

روز جهانی صنایع دستی

Friday	11	۲۸	۲۱	آدینه
--------	----	----	----	-------

June 2010

جمادی الثانی ۱۴۳۱

خرداد ۱۳۸۹

Saturday	12	۲۹	۲۲	شنبه
Sunday	13	رجب	۲۳	یکشنبه
Monday	14	۲	۲۴	دوشنبه
Tuesday	15	۳	۲۵	سهشنبه
Wednesday	16	۴	۲۶	چهارشنبه
Thursday	17	۵	۲۷	پنجشنبه
روز جهانی بیابانزدایی				
Friday	18	۶	۲۸	آدینه

June 2010

رجب ۱۴۳۱

خرداد ۱۳۸۹

Saturday	19	۷	۲۹	شنبه
Sunday	20	۸	۳۰	یکشنبه
Monday	21	۹	۳۱	دوشنبه
Tuesday	22	۱۰	۱ تیر	سه‌شنبه جشن آب‌پاشونک، جشن آغاز تابستان / سال نو در گاهشماری گاهنباری
Wednesday	23	۱۱	۲	چهارشنبه
Thursday	24	۱۲	۳	پنجشنبه
Friday	25	۱۳	۴	آدینه

زادروز امام علی

June 2010

رجب ۱۴۳۱

سیر ۱۳۸۹

Saturday	26	۱۴	۵	شنبه
تعطیل.				
زادروز امام علی، ۱۳ رجب در تقویم دولتی				
Sunday	27	۱۵	۶	یکشنبه جشن نیلوفر
Monday	28	۱۶	۷	دوشنبه
Tuesday	29	۱۷	۸	سه‌شنبه
Wednesday	30	۱۸	۹	چهارشنبه
Thursday	July	۱۹	۱۰	پنج‌شنبه
Friday	2	۲۰	۱۱	آدینه

July 2010	رجب ۱۴۳۱	تیر ۱۳۸۹
Saturday 3	۲۱	۱۲ شنبه
Sunday 4	۲۲	۱۳ یکشنبه تیرروز، جشن تیرگان
Monday 5	۲۳	۱۴ دوشنبه
Tuesday 6	۲۴	۱۵ سه‌شنبه جشن خام‌خواری
Wednesday 7	۲۵	۱۶ چهارشنبه
Thursday 8	۲۶	۱۷ پنج‌شنبه
Friday 9	۲۷	۱۸ آدینه

سیر ۱۳۸۹

رجب ۱۴۳۱

July 2010

Saturday	10	۲۸	۱۹	شنبه
تعطیل				
بعثت پیامبر اسلام، ۲۷ رجب در تقویم دولتی				
Sunday	11	۲۹	۲۰	یکشنبه
Monday	12	۳۰	۲۱	دوشنبه
Tuesday	13	شعبان	۲۲	سه‌شنبه
Wednesday	14	۲	۲۳	چهارشنبه
Thursday	15	۳	۲۴	پنج‌شنبه
Friday	16	۴	۲۵	آدینه

July 2010

شعبان ۱۴۳۱

تیر ۱۳۸۹

Saturday	17	۵	۲۶	شنبه
<hr/>				
Sunday	18	۶	۲۷	یکشنبه
<hr/>				
Monday	19	۷	۲۸	دوشنبه
<hr/>				
Tuesday	20	۸	۲۹	سهشنبه
<hr/>				
Wednesday	21	۹	۳۰	چهارشنبه
<hr/>				
Thursday	22	۱۰	۳۱	پنجشنبه
<hr/>				
Friday	23	۱۱	مرداد	آدینه
<hr/>				

July 2010

شعبان ۱۴۳۱

مرداد ۱۳۸۹

Saturday	24	۱۲	۲	شنبه
Sunday	25	۱۳	۳	یکشنبه
Monday	26	۱۴	۴	دوشنبه
Tuesday	27	۱۵	۵	سه‌شنبه
تعطیل				
زادروز امام قائم				
Wednesday	28	۱۶	۶	چهارشنبه
Thursday	29	۱۷	۷	پنجشنبه
مردادروز جشن مردادگان				
Friday	30	۱۸	۸	آدینه

July 2010

شعبان ۱۴۳۱

مرداو ۱۳۸۹

Saturday	31	۱۹	۹	شنبه
----------	----	----	---	------

Sunday	August	۲۰	۱۰	یکشنبه
جشن چله تابستان				
روز جهانی شیر مادر				

Monday	2	۲۱	۱۱	دوشنبه
--------	---	----	----	--------

Tuesday	3	۲۲	۱۲	سه‌شنبه
---------	---	----	----	---------

Wednesday	4	۲۳	۱۳	چهارشنبه
-----------	---	----	----	----------

Thursday	5	۲۴	۱۴	پنج‌شنبه
فرمان مشروطیت				

Friday	6	۲۵	۱۵	آدینه
گاهنبار میدیوشم. جشن میانه تابستان				

August 2010		شعبان ۱۴۳۱		مرداد ۱۳۸۹	
Saturday	7	۲۶		۱۶	شنبه
Sunday	8	۲۷		۱۷	یکشنبه
Monday	9	۲۸		۱۸	دوشنبه جشن می خواره
Tuesday	10	۲۹		۱۹	سهشنبه
Wednesday	11	رمضان		۲۰	چهارشنبه
Thursday	12	۲		۲۱	پنجشنبه
Friday	13	۳		۲۲	آدینه

اول ماه رمضان در تقویم دولتی

August 2010

رمضان ۱۴۳۱

مرداد ۱۳۸۹

Saturday	14	۴	۲۳	شنبه
.				
Sunday	15	۵	۲۴	یکشنبه
.				
Monday	16	۶	۲۵	دوشنبه
.				
Tuesday	17	۷	۲۶	سهشنبه
.				
Wednesday	18	۸	۲۷	چهارشنبه
.				
Thursday	19	۹	۲۸	پنجشنبه
.				
کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ علیه دولت دکتر محمد مصدق				
Friday	20	۱۰	۲۹	آدینه
.				

August 2010	رمضان ۱۴۳۱	مرداد ۱۳۸۹
Saturday 21	۱۱	۳۰ شنبه
Sunday 22	۱۲	۳۱ یکشنبه
Monday 23	۱۳	۳۰ شنبه شهریور فغدیه، جشن خنکی هوا
Tuesday 24	۱۴	۲ سهشنبه
Wednesday 25	۱۵	۳ چهارشنبه جشن کشمین
Thursday 26	۱۶	۴ پنجشنبه شهریوردوز، جشن شهریورگان، زادروز داراب (کودش)، عروج مانی
Friday 27	۱۷	۵ آدینه

August 2010	رمضان ۱۴۳۱	شهریور ۱۳۸۹
Saturday 28	۱۸	۶ شنبه
Sunday 29	۱۹	۷ یکشنبه
Monday 30	۲۰	۸ دوشنبه خزان جشن
Tuesday 31	۲۱	۹ سه‌شنبه
شهادت امام علی		
Wednesday September ۲۲	۲۲	۱۰ چهارشنبه
تعطیل		
شهادت امام علی، ۲۱ رمضان در تقویم دولتی		
Thursday 2	۲۳	۱۱ پنجشنبه
Friday 3	۲۴	۱۲ آدینه

September 2010

رمضان ۱۴۳۱

شهریور ۱۳۸۹

Saturday	4	۲۵	۱۳	شنبه
Sunday	5	۲۶	۱۴	یکشنبه
Monday	6	۲۷	۱۵	دوشنبه بازار جشن
Tuesday	7	۲۸	۱۶	سهشنبه
Wednesday	8	۲۹	۱۷	چهارشنبه
Thursday	9	۳۰	۱۸	پنجشنبه
Friday	10	شوال تعطیل	۱۹	آدینه

عید فطر

September 2010

شوال ۱۴۳۱

شهریور ۱۳۸۹

Saturday	11	۲	۲۰	شنبه
Sunday	12	۳	۲۱	یکشنبه
Monday	13	۴	۲۲	دوشنبه
Tuesday	14	۵	۲۳	سه‌شنبه
Wednesday	15	۶	۲۴	چهارشنبه
Thursday	16	۷	۲۵	پنج‌شنبه
Friday	17	۸	۲۶	آدینه

September 2010

شوال ۱۴۳۱

شهریور ۱۳۸۹

Saturday	18	۹	۲۷	شنبه
Sunday	19	۱۰	۲۸	یکشنبه
Monday	20	۱۱	۲۹	دوشنبه
Tuesday	21	۱۲	۳۰	سهشنبه
Wednesday	22	۱۳	۳۱	چهارشنبه گاهنبار پتیه شہم. جشن پایان تابستان
Thursday	23	۱۴	مر	پنجشنبه جشن میتراکانا، سال نو ہخامنشی
Friday	24	۱۵	۲	آدینہ

September 2010	شوال ۱۴۳۱	مهر ۱۳۸۹
Saturday 25	۱۶	۳ شنبه
Sunday 26	۱۷	۴ یکشنبه
Monday 27	۱۸	۵ دوشنبه
روز جهانی جهانگردی		
Tuesday 28	۱۹	۶ سهشنبه
Wednesday 29	۲۰	۷ چهارشنبه
Thursday 30	۲۱	۸ پنجشنبه
روز جهانی ناشنوایان / روز جهانی دریانوردی		
Friday October	۲۲	۹ آدینه
آیین قالیشویان اردهاال. بازماندی از تیرگان		
روز جهانی سالمندان		

October 2010

شوال ۱۴۳۱

مهر ۱۳۸۹

Saturday	2	۲۳	۱۰	شنبه
<hr/>				
Sunday	3	۲۴	۱۱	یکشنبه
<hr/>				
Monday	4	۲۵	۱۲	دوشنبه
تعطیل				
شهادت امام جعفر صادق				
<hr/>				
Tuesday	5	۲۶	۱۳	سه‌شنبه
تیردروز، جشن تیردروزی				
<hr/>				
Wednesday	6	۲۷	۱۴	چهارشنبه
<hr/>				
Thursday	7	۲۸	۱۵	پنج‌شنبه
<hr/>				
Friday	8	۲۹	۱۶	آدینه
مهردروز، جشن مهرگان				
روز جهانی کودک				

October 2010

ذیقعدہ ۱۴۳۱

مہر ۱۳۸۹

Saturday	9	۱	۱۷	شنبه
روز جهانی پست				
Sunday	10	۲	۱۸	یکشنبه
.				
Monday	11	۳	۱۹	دوشنبہ
.				
Tuesday	12	۴	۲۰	سه‌شنبه
.				
Wednesday	13	۵	۲۱	چهارشنبه
دام‌دوز: جشن دام‌دوزی / جشن پیروزی کاواہ و فریدون				
.				
Thursday	14	۶	۲۲	پنج‌شنبه
روز جهانی استاندارد				
Friday	15	۷	۲۳	آدینہ
روز جهانی نابینایان (روز عصای سفید)				

October 2010	ذيقعدہ ۱۴۳۱	مہر ۱۳۸۹
Saturday 16	۸	۲۴ شنبہ
روز جهانی غذا		
Sunday 17	۹	۲۵ یک شنبہ
Monday 18	۱۰	۲۶ دو شنبہ
Tuesday 19	۱۱	۲۷ سه شنبہ
Wednesday 20	۱۲	۲۸ چهار شنبہ
Thursday 21	۱۳	۲۹ پنج شنبہ
Friday 22	۱۴	۳۰ آدینہ

October 2010

ذيقعدہ ۱۴۳۱

آبان ۱۳۸۹

Saturday	23	۱۵	آبان	شنبه
Sunday	24	۱۶	۲	یکشنبه
Monday	25	۱۷	۳	دوشنبه
Tuesday	26	۱۸	۴	سهشنبه
Wednesday	27	۱۹	۵	چهارشنبه
Thursday	28	۲۰	۶	پنجشنبه
Friday	29	۲۱	۷	آدینه

October 2010

ذيقعدہ ۱۴۳۱

آبان ۱۳۸۹

Saturday	30	۲۲	۸	شنبه
Sunday	31	۲۳	۹	یکشنبه
Monday	November	۲۴	۱۰	دوشنبه آبان روز. جشن آبانگان
Tuesday	2	۲۵	۱۱	سهشنبه
Wednesday	3	۲۶	۱۲	چهارشنبه
Thursday	4	۲۷	۱۳	پنجشنبه
Friday	5	۲۸	۱۴	آدینه

November 2010

ذيقعدہ ۱۴۳۱

آبان ۱۳۸۹

Saturday	6	۲۹	۱۵	شنبه
گاہنبار آیاترم. جشن میانه پاییز				
Sunday	7	۳۰	۱۶	یکشنبه
Monday	8	ذیحجہ	۱۷	دوشنبہ
Tuesday	9	۲	۱۸	سہ شنبہ
Wednesday	10	۳	۱۹	چهارشنبه
Thursday	11	۴	۲۰	پنجشنبه
Friday	12	۵	۲۱	آدینہ

November 2010

ذیحجه ۱۴۳۱

آبان ۱۳۸۹

Saturday	13	۶	۲۲	شنبه
Sunday	14	۷	۲۳	یکشنبه
Monday	15	۸	۲۴	دوشنبه
Tuesday	16	۹	۲۵	سهشنبه
Wednesday	17	۱۰	۲۶	چهارشنبه
		تعطیل		
		عید قربان		
Thursday	18	۱۱	۲۷	پنجشنبه
Friday	19	۱۲	۲۸	آدینه

November 2010

ذیحجه ۱۴۳۱

آبان ۱۳۸۹

Saturday	20	۱۳	۲۹	شنبه
Sunday	21	۱۴	۳۰	یکشنبه
Monday	22	۱۵	آز	دوشنبه آذر جشن
Tuesday	23	۱۶	۲	سهشنبه
Wednesday	24	۱۷	۳	چهارشنبه
Thursday	25	۱۸	۴	پنجشنبه
		تعطیل		
		عید غدیر		
Friday	26	۱۹	۵	آدینه

November 2010	ذیحجه ۱۴۳۱	آز ۱۳۸۹
Saturday 27	۲۰	۶ شنبه
Sunday 28	۲۱	۷ یکشنبه
Monday 29	۲۲	۸ دوشنبه
Tuesday 30	۲۳	۹ سه‌شنبه آذردروز. جشن آذرگان
Wednesday December	۲۴	۱۰ چهارشنبه
روز جهانی مبارزه با ایدز		
Thursday 2	۲۵	۱۱ پنجشنبه
Friday 3	۲۶	۱۲ آدینه
روز جهانی معلولان		

December 2010	ذیحجه ۱۴۳۱	آز ۱۳۸۹
Saturday 4	۲۷	۱۳ شنبه
Sunday 5	۲۸	۱۴ یکشنبه
Monday 6	۲۹	۱۵ دوشنبه
Tuesday 7	۳۰	۱۶ سهشنبه
اول محرم و آغاز سال ۱۴۳۲ قمری در تقویم دولتی		
Wednesday 8	محرم ۱۴۳۲	۱۷ چهارشنبه
آغاز سال ۱۴۳۲ هجری قمری		
Thursday 9	۲	۱۸ پنجشنبه
Friday 10	۳	۱۹ آدینه

December 2010	محرم ۱۴۳۲	آز ۱۳۸۹
Saturday 11	۴	۲۰ شنبه
Sunday 12	۵	۲۱ یکشنبه
Monday 13	۶	۲۲ دوشنبه
Tuesday 14	۷	۲۳ سهشنبه
Wednesday 15	۸ تعطیل	۲۴ چهارشنبه
تاسوعا، ۹ محرم در تقویم دولتی		
Thursday 16	۹ تعطیل	۲۵ پنجشنبه
عاشورا، ۱۰ محرم در تقویم دولتی / تاسوعا		
Friday 17	۱۰	۲۶ آدینه
عاشورا		

December 2010	محرم ۱۴۳۲	آز ۱۳۸۹
Saturday 18	۱۱	۲۷ شنبه
Sunday 19	۱۲	۲۸ یکشنبه
Monday 20	۱۳	۲۹ دوشنبه
Tuesday 21	۱۴	۳۰ سه‌شنبه جشن شب یلدا (چله)، گاهنبار میدیارم. جشن میانه سال و پایان پاییز
Wednesday 22	۱۵	دی چهارشنبه روز میلاد خورشید. جشن خرم‌روز/ نخستین جشن دیگان
Thursday 23	۱۶	۲ پنجشنبه
Friday 24	۱۷	۳ آدینه

December 2010		محرم ۱۴۳۲		دی ۱۳۸۹	
Saturday	25	۱۸	۴	شنبه	
Sunday	26	۱۹	۵	یکشنبه بازار جشن	
Monday	27	۲۰	۶	دوشنبه	
Tuesday	28	۲۱	۷	سه‌شنبه	
Wednesday	29	۲۲	۸	چهارشنبه دی به آذر روز، دومین جشن دیگان	
Thursday	30	۲۳	۹	پنج‌شنبه	
Friday	31	۲۴	۱۰	آدینه	

January 2011

محرم ۱۴۳۲

دی ۱۳۸۹

Saturday January 2011 ۲۵ ۱۱ شنبه

آغاز سال ۲۰۱۱ میلادی

Sunday 2 ۲۶ ۱۲ یکشنبه

Monday 3 ۲۷ ۱۳ دوشنبه

Tuesday 4 ۲۸ ۱۴ سهشنبه
سیرسود. جشن گیاه‌خواری

Wednesday 5 ۲۹ ۱۵ چهارشنبه
جشن پیکرتراشی / دی به مهر روز. سومین جشن دیگان

Thursday 6 ۳۰ ۱۶ پنجشنبه
جشن درامزینان. جشن درفش‌ها

Friday 7 صفر ۱۷ آدینه

January 2011

صفر ۱۴۳۲

دی ۱۳۸۹

Saturday	8	۲	۱۸	شنبه
----------	---	---	----	------

Sunday	9	۳	۱۹	یکشنبه
--------	---	---	----	--------

Monday	10	۴	۲۰	دوشنبه
--------	----	---	----	--------

شهادت میرزا تقی خان امیرکبیر

Tuesday	11	۵	۲۱	سه‌شنبه
---------	----	---	----	---------

Wednesday	12	۶	۲۲	چهارشنبه
-----------	----	---	----	----------

Thursday	13	۷	۲۳	پنج‌شنبه
----------	----	---	----	----------

دی به‌دین دوز، چهارمین جشن دیگان

Friday	14	۸	۲۴	آدینه
--------	----	---	----	-------

January 2011

صفر ۱۴۳۲

دی ۱۳۸۹

Saturday	15	۹	۲۵	شنبه
Sunday	16	۱۰	۲۶	یکشنبه
Monday	17	۱۱	۲۷	دوشنبه
Tuesday	18	۱۲	۲۸	سه‌شنبه
Wednesday	19	۱۳	۲۹	چهارشنبه
Thursday	20	۱۴	۳۰	پنج‌شنبه
Friday	21	۱۵	بهمن	آدینه

زادروز فردوسی

January 2011

صفر ۱۴۳۲

بهمن ۱۳۸۹

Saturday	22	۱۶	۲	شنبه
بهمن روز، جشن بهمنگان				
Sunday	23	۱۷	۳	یکشنبه
Monday	24	۱۸	۴	دوشنبه
شهریوردروز، آغاز پادشاهی داراب (کودش)				
Tuesday	25	۱۹	۵	سهشنبه
تعییل				
جشن نوسرا				
اربعین، ۲۰ صفر در تقویم دولتی				
Wednesday	26	۲۰	۶	چهارشنبه
اربعین				
Thursday	27	۲۱	۷	پنجشنبه
Friday	28	۲۲	۸	آدینه

January 2011

صفر ۱۴۳۲

بهمن ۱۳۸۹

Saturday	29	۲۳	۹	شنبه
----------	----	----	---	------

Sunday	30	۲۴	۱۰	یکشنبه
--------	----	----	----	--------

آبان روز. جشن سده. آتش افروزی بر بام‌ها / نمایش بازی همگانی

Monday	31	۲۵	۱۱	دوشنبه
--------	----	----	----	--------

Tuesday	February	۲۶	۱۲	سه‌شنبه
---------	----------	----	----	---------

Wednesday	2	۲۷	۱۳	چهارشنبه
-----------	---	----	----	----------

تعطیل

۲۸ صفر در تقویم دولتی و درگذشت پیامبر اسلام و شهادت امام حسن مجتبی

Thursday	3	۲۸	۱۴	پنج‌شنبه
----------	---	----	----	----------

درگذشت پیامبر اسلام / شهادت امام حسن مجتبی

Friday	4	۲۹	۱۵	آدینه
--------	---	----	----	-------

چشم میانه زمستان / تعطیل

شهادت امام رضا

February 2011 ربيع الاول ۱۴۳۲ بهمن ۱۳۸۹

Saturday	5	۱	۱۶	شنبه
<hr/>				
Sunday	6	۲	۱۷	یکشنبه
<hr/>				
Monday	7	۳	۱۸	دوشنبه
<hr/>				
Tuesday	8	۴	۱۹	سهشنبه
<hr/>				
Wednesday	9	۵	۲۰	چهارشنبه
<hr/>				
Thursday	10	۶	۲۱	پنجشنبه
<hr/>				
Friday	11	۷	۲۲	آدینه
		تعطیل	بادروز جشن	بادروز

پیروزی انقلاب اسلامی

February 2011

ربيع الاول ١٤٣٢

بهمن ١٣٨٩

Saturday	12	٨	٢٣	شنبه
<hr/>				
Sunday	13	٩	٢٤	یکشنبه
<hr/>				
Monday	14	١٠	٢٥	دوشنبه
<hr/>				
Tuesday	15	١١	٢٦	سهشنبه
<hr/>				
Wednesday	16	١٢	٢٧	چهارشنبه
<hr/>				
Thursday	17	١٣	٢٨	پنجشنبه
<hr/>				
Friday	18	١٤	٢٩	آدینه
<hr/>				

February 2011

ربيع الاول ۱۴۳۲

اسفند ۱۳۸۹

Saturday 19 ۱۵ ۳۰ شنبه

Sunday 20 ۱۶ اسفند یکشنبه

جشن اسفندی / جشن آبسالان، بهار جشن / نمایش بازی همگانی

Monday 21 ۱۷ ۲ دوشنبه

تعطیل

زادروز پیامبر اسلام / زادروز امام جعفر صادق

Tuesday 22 ۱۸ ۳ سهشنبه

Wednesday 23 ۱۹ ۴ چهارشنبه

Thursday 24 ۲۰ ۵ پنجشنبه

اسفندروز، جشن اسفندگان، گرامیداشت زمین و بانوان / جشن برزگران

Friday 25 ۲۱ ۶ آدینه

February 2011	ربيع الاول ١٤٣٢	اسفند ١٣٨٩
Saturday 26	٢٢	٧ شنبه
Sunday 27	٢٣	٨ يكشنبه
Monday 28	٢٤	٩ دوشنبه
Tuesday March	٢٥	١٠ سهشنبه جشن و خشتکام
Wednesday 2	٢٦	١١ چهارشنبه
Thursday 3	٢٧	١٢ پنجشنبه
Friday 4	٢٨	١٣ آدینه

March 2011

ربيع الاول ١٤٣٢

اسفند ١٣٨٩

Saturday	5	٢٩	١٤	شنبه
----------	---	----	----	------

Sunday	6	٣٠	١٥	یکشنبه
--------	---	----	----	--------

..

Monday	7	ربيع الثاني	١٦	دوشنبه
--------	---	-------------	----	--------

.

Tuesday	8	٢	١٧	سهشنبه
---------	---	---	----	--------

روز جهانی زن

Wednesday	9	٣	١٨	چهارشنبه
-----------	---	---	----	----------

.

Thursday	10	٤	١٩	پنجشنبه
----------	----	---	----	---------

جشن نودروز دودها

.

Friday	11	٥	٢٠	آدینه
--------	----	---	----	-------

جشن گلدان

.

March 2011	ربيع الثاني ١٤٣٢	اسفند ١٣٨٩
Saturday 12	٦	٢١ شنبه
Sunday 13	٧	٢٢ يكشنبه
Monday 14	٨	٢٣ دوشنبه
Tuesday 15	٩	٢٤ سهشنبه چارشنبه سوری، جشن شب چارشنبه آخر
Wednesday 16	١٠	٢٥ چهارشنبه چارشنبه آخر / فروردگان / پایان سرایش شاهنامه فردوسی
Thursday 17	١١	٢٦ پنجشنبه
Friday 18	١٢	٢٧ آدینه

March 2011

ربيع الثاني ١٤٣٢

اسفند ١٣٨٩

Saturday 19 ١٣ ٢٨ شنبه

Saturday 20 ١٤ ٢٩ **یکشنبه**

گاهنبار هَمَسَپْتَمَدَم. جشن پایان زمستان / زادروز زدرتشت / جشن
اوشیدر (نجات بخش ایرانی) در دریاچه هامون و کوه خواجه /
آتش افروزی بر بامها در استقبال از نوروز

تعطیل

ملی شدن صنعت نفت ایران

چکیده‌ای در باره گاهشماری جلالی

رضا مرادی غیاث آبادی

گاهشماری جلالی که به نام‌های «ملک‌شاهی»، «سلطانی» و «محدث» نیز نامیده می‌شود، یک نظام گاهشماری خورشیدی اعتدالی است که در زمان سلطان جلال‌الدین ملک‌شاه سلجوقی (۴۸۵ تا ۴۶۵ هجری قمری) آغاز به تنظیم شده و نام‌های گوناگون آن نیز از نام و لقب‌های ملک‌شاه برگرفته شده است.

ساختار بنیادین این گاهشماری بر مبنای سنت‌های دیرین گاهشماری‌های ایرانی و با تأکید خاص بر انطباق نوروز یا روز نخست سال با نقطه اعتدال بهاری بوده است.

گاهشماری جلالی را می‌توان نتیجه و محصول نهایی کوشش‌های بسیار دیرینه و پرسابقه ایرانیان برای دستیابی به تقویمی اعتدالی که حداکثر دقت و انطباق با تقویم طبیعی را داشته باشد، دانست. این گاهشماری، شکل نهایی و اصلاح شده گاهشماری‌های «معتضدی»، «فارسیه»، «خراجی» و

دیگر سامانه‌هایی است که در سده‌های سوم تا پنجم هجری برای تثبیت نوروز در اعتدال بهاری به کار می‌رفته‌اند و فاقد دقت کافی، و یا بدون قابلیت محاسباتی نظری برای سال‌های پیشین و پسین بوده‌اند. در آن زمان (یعنی در اواخر سده پنجم) تقویم یزدگردی نیز به دلیل فقدان کیسه‌گیری‌های یک ماه در هر صد و بیست سال، عملاً از قاعده محاسباتی خود خارج شده؛ در حالیکه در نظام اصلی خود نیز بدون دقت کافی بوده و تا یک ماه با تقویم طبیعی دچار اختلاف می‌شده است. گاهشماری هجری خورشیدی فعلی ایران نیز ادامه همان گاهشماری جلالی است و تاکنون دقیق‌تر از آن در جهان به وجود نیامده است.

فرایند تنظیم گاهشماری جلالی و زیج پیوسته به آن که «زیج ملک‌شاهی» نامیده می‌شده است، در زمان ملک‌شاه سلجوقی و به احتمال تحت تأثیر وزیرش خواجه نظام‌الملک در شهر اصفهان (یا شهر ری) و با شرکت گروهی از تقویم‌شناسان مشهور آن زمان همچون «ابومظفر اسفزاری»، «ابوعباس لوکری»، «محمد بن احمد معموری»، «میمون بن نجیب واسطی» و «ابن کوشک بیهقی مباحی» به سرپرستی «عمر خیام» آغاز شد؛ در حالیکه عبدالرحمان خازنی (خدمتکار خزانه‌دار مرو) که بنا به علایق شخصی و غیر حرفه‌ای به مطالعه در تقویم می‌پرداخت، بطور مستقل در شهر مرو به محاسباتی جداگانه پرداخت و نتیجه پژوهش خود و از جمله شیوه سنجش نوروز را برای گروه خیام فرستاد. مشهور است که بخشی از محاسبات خازنی از سوی این گروه پذیرفته شده و به رسمیت شناخته شد.

مبدأ تأسیس تقویم جلالی برابر است با سال ۴۷۱ هجری قمری، ۴۴۸ یزدگردی، ۴۶۸ خراجی و ۱۰۷۹ میلادی ژولی. فاصله بین تاریخین مبدأ تقویم جلالی با مبدأ هجری قمری ۱۶۶۷۹۷ روز، با مبدأ تقویم یزدگردی ۱۶۳۱۷۳ روز، با مبدأ خراجی ۱۷۰۹۳۳ روز، با مبدأ گاهشماری میلادی ژولی ۳۹۳۸۱۳ روز و با مبدأ اسکندری (سلوکی) ۵۰۷۴۹۷ روز است.

تطبیق روز نخست این تقویم یا «نوروز جلالی / نوروز سلطانی» با نقطه اعتدال بهاری بر اساس تعریفی مشخص از طول سال متوسط اعتدالی، اصل ثابت و نهادین در گاهشماری جلالی و یکی از اهداف بنیادگزاران آن بوده است. بنا به گزارش عبدالعلی محمد بن حسن بیرجندی در «شرح سی فصل» و «شرح زیچ جدید سلطانی»، خواجه نصیر طوسی در «زیچ ایلخانی»، نویسنده ناشناس در «ربیع المنجمین» و الغیبیک در «زیچ الغیبیک»، در این گاهشماری نه تنها طول سال با تقویم طبیعی برابری دارد، بلکه طول هر فصل نیز به دلیل کوشش برای انطباق روزهای هر ماه خورشیدی با مدت زمان توقف خورشید در برج‌های همزمان آن، با طول فصل‌های طبیعی برابری داشته و نقاط اعتدال و انقلابین درست در ابتدای هر فصل تقویم جلالی واقع می‌شوند. در نتیجه مجموع روزهای هر یک از سه‌ماه‌های نخست و دوم سال (بهار و تابستان) برابر با ۹۳ روز، مجموع روزهای سه‌ماهه سوم (پاییز) ۹۰ روز و مجموع روزهای سه‌ماهه سوم (زمستان) ۸۹ روز است که کاملاً با تقویم طبیعی برابری دارد و این ویژگی بسیار مهم و بی‌نظیر تقویم جلالی است که در دیگر تقویم‌ها دیده نمی‌شود.

در تعریف نوروز جلالی یا مبدأ آغاز سال نو می‌توان بنا به تعریف کامل و کوتاه خواجه نصیر طوسی، الخبیک و ملا مظفر گنابادی گفت که نوروز جلالی یا سلطانی، روزی است که خورشید تا زمان عبور از نصف‌النهار محل به نقطه اعتدال بهاری رسیده باشد.

گروه خیام، روز اعتدال بهاری شش ماه پیش از هجرت (۱۹ مارس سال ۶۲۲ میلادی ژولی) را به عنوان نقطه آغاز سالشماری برگزید و از نام‌های ایرانی برای نامگذاری برابره‌های ماهی دوازده برج سالیانه بهره برد.

در زمینه نظام کیسه‌گیری در گاهشماری جلالی برای افزودن کسر سال و گزینش سال‌های ۳۶۶ روزه، منابع موجود شیوه‌های گوناگونی از تعریف طول سال و قاعده کیسه‌گیری را به دست می‌دهند. شیوه‌های پیشنهادی یا گزارشی خواجه نصیر طوسی، عبدالرحمان خازنی، حسن بن حسین شاهنشاه سمنانی، عبدالعلی بیرجندی، میرم چلبی و قطب‌الدین شیرازی تا اندازه‌ای با یکدیگر تفاوت دارند. اما همگی آنها بر وجود کیسه‌های خماسی که یکی دیگر از مهمترین ویژگی‌های گاهشماری جلالی است، تأکید دارند. به گمان این نگارنده و با در نظر داشتن فرض‌های بنیادین این گاهشماری در تطبیق طول سال و فصل‌ها با تقویم طبیعی و دارا بودن قابلیت محاسبات نظری برای هر سال مفروض در گذشته و آینده، شیوه یکسان ذبیح بهروز و احمد بیرشک (۶۸۳ کیسه در یک دوره ۲۸۲۰ ساله) به‌رغم وجود پاره‌ای انتقادهای بهترین و کاراترین شیوه اجرای کیسه‌های جلالی و هجری خورشیدی است.

دو یادداشت دیگر:

- بنیاد محاسباتی در هر نظام گاهشماری خورشیدی، عبارت است از یافتن تعداد (x) سال‌های برجی که همه تعداد روزهای متوسط (y) را با دقتی معین در بر می‌گیرد. ضریب مفروض این مقدار، در گاهشماری ایرانی ۰/۲۴۲۱۹۹ روز دانسته شده است.

- طول سال، مانند طول شبانروز متغیر است. همانگونه که در تقسیم شبانروز، از زمان متوسط (۲۴ ساعت کامل) استفاده می‌شود، در محاسبات تقویمی نیز طول سال متوسط بکار گرفته می‌شود. هر نظام گاهشماری خورشیدی، تعریفی خاص از طول متوسط سال و قاعده کیسه‌گیری دارد که در گاهشماری ایرانی عبارت است از: ۳۶۵ روز و ۵ ساعت و ۴۸ دقیقه و ۴۶ ثانیه. طول متغیر سال (آنگونه که در تقویم رسمی ایران بکار می‌رود) در هیچیک از گاهشماری‌های جهان تعریف نشده و اصولاً تقویم، محصول تعریف یک نظام گاهشماری از طول متوسط سال و شیوه کیسه‌گیری آن است. طول متغیر، کاربردی در تقویم ندارد و ارزش گاهشماری ایرانی در اندازه‌گیری دقیق طول سال متوسط تعریف شده آن است.

برای آگاهی بیشتر بنگرید به:

اکرمی، موسی، گاهشماری ایرانی، تهران، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۰.

بهروز، ذبیح، تقویم و تاریخ در ایران، تهران، ۱۳۳۱.
بیرشک، احمد، گاهشماری ایرانی، تهران، بنیاد دانشنامه فارسی، ۱۳۷۹.

حیدری ملایری، محمد، نگاهی نو به گاهشماری ایرانی،
وبگاه شخصی (از ایشان برای انجام چندین گفتگو در
زمینه اختلاف نظرها در نظام کیسه‌گیری گاهشماری
ایرانی سپاسگزارم).
تقی‌زاده، حسن، گاهشماری در ایران قدیم، تهران،
کتابخانه طهران، ۱۳۱۶.
عبدالمهی، رضا، تاریخ تاریخ در ایران، چاپ دوم، تهران،
امیرکبیر، ۱۳۷۵.
مرادی غیاث‌آبادی، رضا، راهنمای زمان جشن‌ها و
گردهمایی‌های ملی ایران باستان، ۱۳۸۴.
مرادی غیاث‌آبادی، رضا، نوروژنامه - پنجاه گفتار در
زمینه پژوهش‌های ایرانی، ۱۳۸۶.
نبئی، ابوالفضل، گاهشماری در تاریخ، تهران، سمت،
۱۳۸۱.

Richards, E. G., Mapping Time- the Calendar and its
History, Oxford, 1998.

Youshkevitch, A. P. & Rosenfeld, B. A., al-
Khayyami, Dictionary of Scientific Biography, VIII,
1973.